

Obnova a rozvoj infrastruktury

Retenční stoka v ulici Dvorská v Hradci Králové po dokončení

Článek prezentuje, jakým způsobem naše společnost postupuje při obnově a rozvoji svého majetku, vodovodů a kanalizací. Zaměřuje se na období minulých deseti let s výhledem do roku 2024.

V současné době vlastníme 1 336 km vodovodních řadů, 538 km kanalizačních stok, 13 čistíren odpadních vod a 7 úpraven vody. Reálná hodnota vodárenské infrastruktury

společnosti, oceněná dle metodiky Ministerstva zemědělství ČR, je téměř 12 miliard korun.

Základním dokumentem pro stanovení priorit je dlouhodobý plán investic, který je vždy podrobně rozpracován na aktuální

dvouleté období. Jeho návrh připravuje investiční komise a následně schvaluje představenstvo společnosti.

V roce 2007 byl vydán dlouhodobý plán investic na období deseti let. Plánované investiční výdaje pro období let 2007–2016 byly ve výši 1,9 miliardy korun, společnost však investovala v tomto období

obnovy svého majetku a jeho rozvoje přes 2,3 miliardy korun. Důvodem pro to byla konečná vyšší potřeba investiční výstavby, na jejíž pokrytí byly k dispozici i vyšší finanční zdroje, než se původně předpokládalo.

Více na str. 2

Úvodník

Vážení akcionáři,

předkládáme vám 1. vydání zpravodaje, prostřednictvím kterého vás chceme informovat o činnosti naší společnosti. Vlastníme vodovody a kanalizace v reálné hodnotě 12 miliard korun, které slouží více než sto šedesáti tisícům obyvatel královéhradeckého regionu. Máme velkou zodpovědnost a povinnost zajistit dobrý technický stav a trvalou provozuschopnost vodárenského majetku. Rádi bychom vás touto cestou informovali o našich plánech v oblasti investiční výstavby a rozvoje naší společnosti, důležitou součástí budou i sdělení o kvalitě služeb našeho provozovatele a výklady některých ustanovení zákona o vodovodech a kanalizacích. Předpokládáme, že zpravodaj budeme vydávat dvakrát až třikrát ročně. Budeme rádi za vaše náměty a požadavky na poskytnutí informací, které vás budou zajímat.

Ing. František Barák,
předseda představenstva

str. 8

Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.

Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., je vodárenskou společností, která zajišťuje komplex činností souvisejících s výrobou a zásobením pitnou vodou, odkanalizováním obcí a čištěním odpadních vod.

Více na str. 12

Obnova a rozvoj infrastruktury

pokračování článku ze str. 1

K nejdůležitějším akcím a stavbám období 2007–2016 patřily tyto:

- nákup čistírny odpadních vod v Novém Bydžově a její následná modernizace
- změna zásobení obyvatel pitnou vodou v Třebechovicích pod Orebem
- rekonstrukce a modernizace ČOV Hradec Králové za účelem snížení obsahu celkového dusíku na jejím odtoku do řeky Labe
- rekonstrukce kanalizační čerpací stanice na kmenových stokách B a D „U Rybářství“ ve Farářství v Hradci Králové
- výstavba splaškové kanalizace a napojení místních částí statutárního města Hradec Králové – Rusek a Pouchov na centrální ČOV
- rekonstrukce a modernizace úpravny vody na Orlicích v Hradci Králové, jež umožňuje využívat toto zařízení jako trvalý zdroj
- intenzifikace ČOV v Libčanech a v Mokrém

- obnova a rekonstrukce přírodních a zásobních vodovodních řadů v Hradci Králové, Novém Bydžově, Chlumci nad Cidlinou a Třebechovicích pod Orebem

Dlouhodobý plán investic byl v roce 2015 aktualizován na období let 2015–2024.

K významným akcím období 2016–2024 řadíme:

- zvýšení kapacity stokového systému v Hradci Králové, Novém Bydžově, Chlumci nad Cidlinou a Smiřicích, abychom minimalizovali zaplavení přilehlých nemovitostí v důsledku přívalových srážek,
- modernizace ČOV Smiřice a Černilov,
- rekonstrukce části přivaděče ze zdrojové oblasti Litá a Mokré do Hradce Králové,
- systematická obnova vodovodních a kanalizačních řadů dle aktuálních potřeb.

Společnost předpokládá, že bude do pořízení svého dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v letech 2017–2024 investovat 1,7 miliardy korun.

Realizace plánu investic

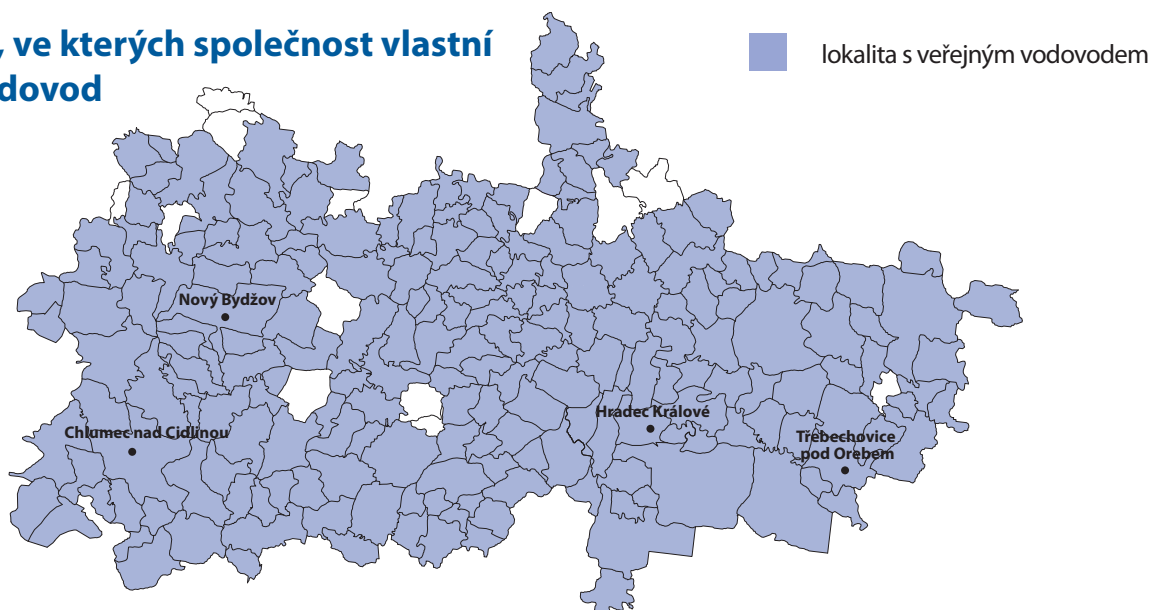
Realizaci plánu investic zajišťuje oddělení investiční výstavby, které patří do úseku technicko-provozního náměstka. Zajišťuje

investiční přípravu od investičních záměrů přes projektové dokumentace všech stupňů. V jeho zodpovědnosti je projednání akcí v územních a stavebních řízeních, organizuje výběrová řízení na zhotovitele a zajišťuje technický dozor investora v průběhu realizace až po vyvedení akcí do majetku společnosti. Realizaci jednotlivých akcí provádějí externí dodavatelé.

Zdroje pro financování obnovy a rozvoje vodárenské infrastruktury

Hlavním zdrojem financování rekonstrukce vodárenské infrastruktury je nájemné od provozovatele a zisk společnosti, zahrnující dividendu od provozovatele. Královéhradecká provozní, a.s., poskytla v letech 2007–2013 předplacené nájemné ve výši 282 mil. Kč, které naše společnost použila

Mapa obcí, ve kterých společnost vlastní veřejný vodovod

**Úpravna vody
na Orlici v Hradci Králové
– flotační linka**

pro konkrétní investiční akce. Dalším významným zdrojem byly dotace a úvěry z programů Ministerstva zemědělství ČR. V letech 2007–2015 jsme čerpali tuto podporu v celkové výši 112 mil. Kč, úvěry dosáhly 111 mil. Kč. U části dotovaných akcí se na financování rovněž podílel Královéhradecký kraj, v uvedeném období to bylo necelých 13 mil. Kč. Výstavbu nových vodovodních a kanalizačních řadů v jednotlivých obcích řešíme formou půjčky. Obec poskytne naší společnosti na konkrétní akci finanční prostředky, které jí po vybudování vodovodu či kanalizace vrátíme prostřednictvím akcí naší společnosti.

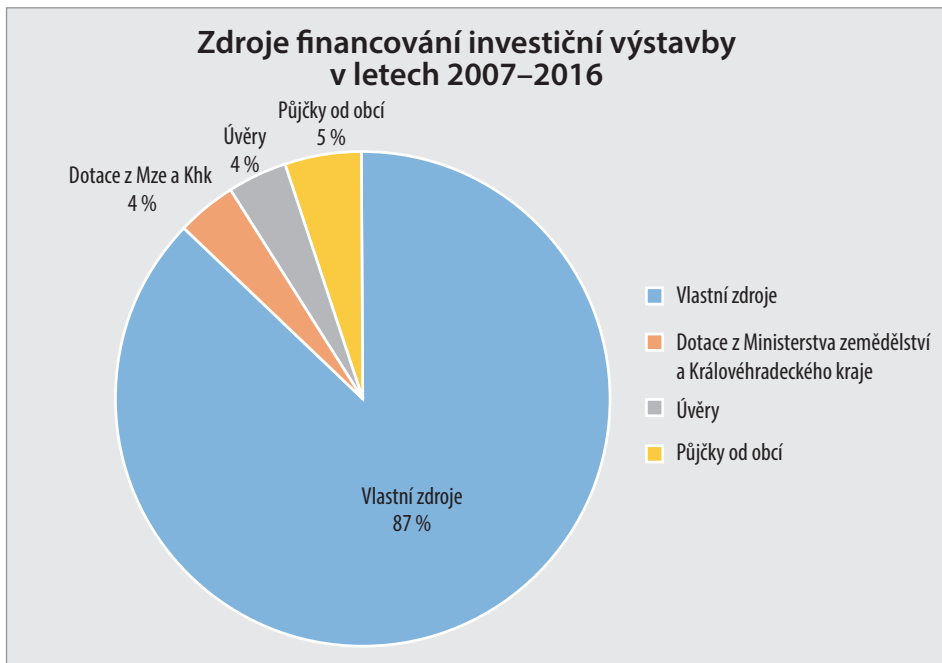

**Retenční stoka v ulici
Dvorská v Hradci Králové
v době výstavby**

Plán financování obnovy

Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá všem vlastníkům vodovodů a kanalizací vytvořit a plnit desetiletý plán financování obnovy, aby byla zajištěna řádná a systematická obnova vodárenské infrastruktury.

V období 2017–2024 budeme obnovovat náš majetek v průměrné výši 229 mil. Kč ročně. Celkem se v tomto období použije 1,8 mld. Kč. Zdrojem pro financování plánu obnovy je nájemné za pronájem vodárenské infrastruktury ve výši 1,5 mld. Kč (83 %) a opravy provozovatele, které mají charakter obnovy, ve výši 0,3 mld. Kč (17 %).

Chceme být o krok napřed

V průběhu posledních let se nám podařilo využít při obnově infrastruktury nejmodernější technologie v oboru vodárenství. Jedná se o postdenitrifikační filtr na čistírně odpadních vod v Hradci Králové, který byl poprvé postaven v České republice právě na naší ČOV. Úpravna vody na Orlici je vybavena flotačními linkami, jejichž vysoká účinnost při zachycování nerozpuštěných látek v surové vodě přispívá významně k výsledné kvalitě upravené pitné vody. V ulici Dvorská v Hradci Králové jsme vybudovali retenční stoku o průměru 2,2 m ze železobetonových trub, která byla oceněna v soutěži Stavba roku Krá-

**Úpravna vody na Orlici
v Hradci Králové – odtok vody
z flotační linky**

lovéhradeckého kraje 2013. Společnost plní jeden ze svých hlavních úkolů, kterým je zachování trvale provozuschopného systému zásobování pitnou vodou a odvádění odpadních vod pro obyvatele okresu Hradec Králové a přilehlých oblastí okresů sousedních.

Ing. Jan Vlček,

vedoucí oddělení vodohospodářského rozvoje

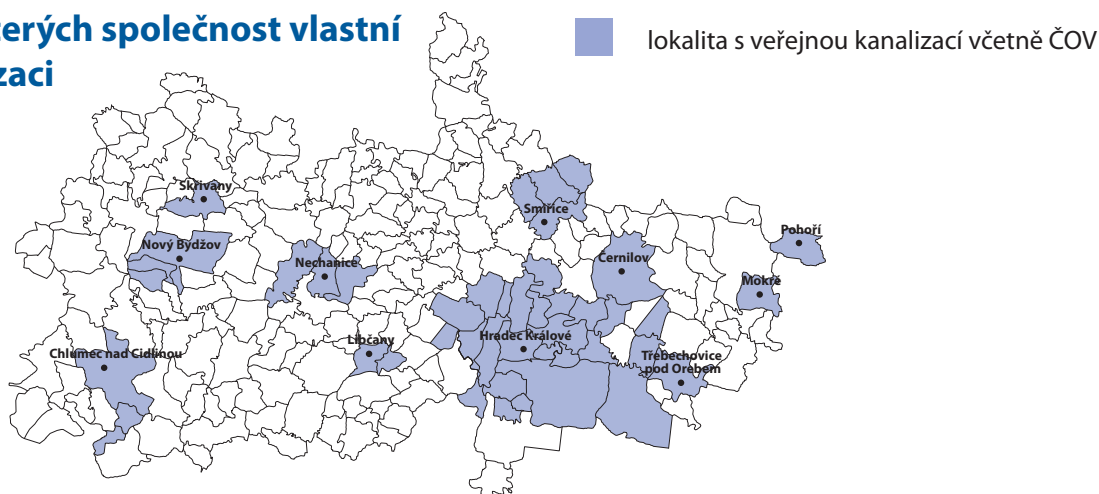
Ing. Pavel Loskot,

technicko-provozní náměstek

ČOV Hradec Králové – letecký snímek

Mapa obcí, ve kterých společnost vlastní veřejnou kanalizaci

Od roku 2005 jsme vlastnickou společností

Vážení přátelé, máme za sebou 23 let úspěšné činnosti společnosti Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. Společnost vznikla v roce 1993 a navázala na činnost státního podniku Vodovody a kanalizace Hradec Králové, který do té doby působil v regionu Východních Čech. Do roku 2005 byla společností smíšenou. Vlastnila a zároveň provozovala vodárenskou infrastrukturu, to znamená, že vyráběla a dodávala pitnou vodu, následně ji odváděla a čistila a vracela zpět do přírody.

Od roku 2005 je naše společnost vlastnickou společností. Provoz pronajala na 30 let akciové společnosti Královéhradecká provozní, jejímž je 34% vlastníkem. Úkolem společnosti je péče o vodárenský majetek, to jsou vodovodní a kanalizační sítě, technologie na čerpání vody, úpravný, čistírna odpadních vod a další technologie v regionu působení, zajištění jeho evidence, údržby, obnovy a dalšího

rozvoje. Společnost od roku 1993 investovala do obnovy svého majetku a jeho rozvoje 5,6 miliard korun.

Současně společnost dozoruje provozování tohoto majetku a stanovuje výši ceny vodného a stočného. Společnost poskytuje své služby pro 164 tisíc obyvatel regionu Hradec Králové, což je dohromady 111 obcí a měst, které jsou současně akcionáři společnosti. Podíl municipálních vlastníků představuje téměř 99,5 %.

Za uplynulých 23 let se zvýšil počet zásobovaných obyvatel ze 120 tisíc na 164 tisíc, délka vodovodní sítě narostla o 731 km a délka kanalizační sítě se zvětšila o 233 km. Hlavními zdroji financování investičních akcí společnosti je nájemné od provozovatele a zisk společnosti, zahrnující dividendu od provozovatele. Vedle vlastních prostředků byly při financování některých projektů využity i dotace ministerstva zemědělství

a Královéhradeckého kraje. Bez dobré a odpovědné práce společnosti by dosud nebyly připojeny na veřejný vodovod některé obce, při čištění městských odpadních vod by nebylo dosahováno příznivých výsledků majících pozitivní vliv na životní prostředí v regionu. Je pravda, že cena vodného a stočného v posledních letech významně vzrostla, umožnila však dostatečnou obnovu sítí a technologií zaručujících konstantní dávky kvalitní pitné vody. Dnes dává akciová společnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové téměř polovinu z vybraných peněz za vodné a stočné zpět do obnovy a rozvoje vodárenského majetku. Společnost má před sebou mnoho úkolů a činností. Hlavním cílem jsou kvalitní bezporuchové vodárenské sítě, chutná a dobrá pitná voda a spokojení spotřebitel.

Ing. František Barák,
předseda představenstva

Smlouva o nájmu a provozování je dobrým řešením

Společnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., má podepsanou smlouvu o nájmu a provozování se společností Královéhradecká provozní, a.s. Smlouva platí na třicet let – do roku 2035. Nedávno jsme překonali jedenáctý rok spolupráce. Podle smlouvy vyrábí na našich sítích a technologiích provozovatel pitnou vodu, dodává jí pro 162 tisíc spotřebitelů, následně ji odkanalizuje, vyčistí a vrátí zpět do přírody. Zajišťuje přitom opravy. Naše společnost spravuje vodárenský majetek, dbá o jeho konstantní provozuschopnost, zajišťuje rekonstrukce a obnovu sítí a technologií. Současně stanovuje cenu vodného a stočného. Hlavním zdrojem pro financování

obnovy sítí a technologií je nájemné, které nám platí provozovatel. Nájemné je stanoveno na základě pronajatého vodárenského majetku. V roce 2006 bylo ve výši 140 mil. korun, letos je nájemné 248 mil. korun. Společnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., je třetinovým spoluvlastníkem společnosti Královéhradecká provozní, a.s. Dostává tedy třetinovou výši dividend od této společnosti. Vodárenské služby zajišťované provozovatelem jsou na vysoké úrovni. Naše společnost se soustředí na správu, rekonstrukci a obnovu vodárenského majetku. Využívá přitom i finanční prostředky poskytnuté provozovatelem formou předplaceného nájemného

ve výši 300 mil. korun. Naše vodovodní síť v délce 1 336 km, stoky dlouhé 538 km, úpravný, čistírný odpadních vod a další technologie jsou řádně udržovány a obnovovány. Jsou v dobrém provozuschopném stavu. Dosavadní spolupráce obou společností, kvalita služeb, správa a stav vodárenského majetku a hospodářské výsledky potvrzují správnost rozhodnutí akcionářů pronajmout vodárenský majetek provozovateli a soustředit se na správu, rekonstrukci a obnovu sítí a technologií.

Ing. František Barák,
předseda představenstva

Rekonstrukce vodovodu a kanalizace v ulici Karla IV. v Novém Bydžově

V loňském roce provedla naše společnost rekonstrukci vodovodu a kanalizace v ulici Karla IV. v Novém Bydžově. Vzhledem k dobré spolupráci s městem Nový Bydžov byla tato stavba koordinována s připravovanou kompletní rekonstrukcí komunikace a chodníků v ulici Karla IV. Příprava naší stavby se datuje k roku 2014, kdy byl oddělením vodohospodářského rozvoje naší společnosti pomocí matematického modelu posouzen kapacitní stav kanalizace v ulici Karla IV. a bylo navrženo provést technická opatření na kanalizačním systému.

Jelikož se z pohledu stavebního zákona jednalo o novou stavbu (nové trasy kanalizačního a vodovodního řádu, větší dimenze kanalizačního potrubí), byla v červnu roku 2015 oddělením projekce zpracována dokumentace jak pro územní, tak stavební řízení. Povolení ke stavbě nabylo právní moci dnem 14. 4. 2016. Na základě otevřeného výběrového řízení byl vybrán dodavatel, kterým se stalo „Sdružení pro zakázku kanalizace a vodovod Nový Bydžov“. Jeho společníky byly společnosti MATEX HK, s.r.o., KVIS Pardubice a.s., STAVOKA Hradec Králové, a.s. a Stavoka Kosice, a.s. Dne 18. 4. 2016 byla stavba zahájena.

Předmětem realizace stavby byla výměna stávající kanalizace DN 800 mm v ulici Karla IV. v úseku od ulice Revoluční po ulici Havlíčkova za profil DN 1200 mm za účelem zvýšení její kapacity. Délka nově zrekonstruované kanalizace v ulici Karla IV. je 276 m, z toho profil potrubí DN 1200 mm má délku 220 m, profil DN 1000 mm má délku 18 m (do ulice Družstevní), profil DN 800 mm (napojení stávající kanalizace) má délku 5 m a profil DN 600 mm má délku 33 m. Během stavby došlo k napojení či přepojení 31 kusů kanalizačních přípojek od nemovitostí či uličních vpustí. Výrazným prvkem stavby kanalizace byly dvě monolitické šachty na nové kanalizaci – v křižovatce s Revoluční třídou a v křižovatce s ulicí Družstevní.

Součástí stavby byla též stavba vodovodních řadů, která zahrnovala výměnu původního vodovodu DN 200 mm za nový o stejném profilu a zrušení stávajícího vodovodu DN 80 mm z litinového potrubí v ulici Karla IV. v úseku od ulice Revoluční po ulici Havlíčkova a Družstevní. Tímto byl stávající vodovod po obou stranách komunikace nahrazen jedním novým vedením DN 200 mm, uloženým do společné rýhy s kanalizačními stokami. Délka vodovodních řadů v ulici Karla IV. je nyní 264 m. Celková cena za realizaci díla byla 16,781 mil. Kč bez DPH.

Stavba proběhla dle dohodnutého harmonogramu. V závěru došlo ke vzájemné koordinaci prací se zhotovitelem komunikace, který ji prováděl pro město Nový Bydžov. Kompletní rekonstrukce povrchů byla dokončena v říjnu 2016. Vzájemná spolupráce s městem Nový Bydžov při přípravě a koordinaci investic bude trvat i v roce 2017, kdy je plánováno návazné pokračování rekonstrukce a obnovy vodovodních a kanalizačních řadů v ulici Havlíčkova.

Ing. Lukáš Netušil,
vedoucí oddělení investiční výstavby

Rekonstrukce v ul. Karla IV.

Péče o jímací vrty ve zdrojové oblasti Litá

Vrt Lt-2, regenerační souprava

Skupinový vodovod zásobující pitnou vodou obce v okrese Hradce Králové využívá zdroje Vodárenské soustavy východní Čechy. K nejvýznamnějším patří jímací vrty ve zdrojové oblasti Litá. Nachází se zde celkem 11 vrtů, které byly vybudovány v 70.–80. letech 20. století a jsou od této doby v trvalém provozu. Dlouhodobě je průměrně odebíráno 224 l/s, přičemž při výskytu sucha v jarních měsících je z důvodu ochrany přírody a krajiny odebírané množství nutno dále snižovat (oblast se z velké části nachází v Evropsky významné lokalitě NATURA 2000 a Přírodní rezervaci Zbytka). S rostoucí dobou provozu vrtů, která dosahuje v průměru již 40 let, se postupně zmenšuje jejich vydatnost a při zachování potřeby odebíraného množství dochází v jednotlivých vrtech k postupnému snižování hladiny podzemní vody. Tato je průběžně monitorována a rozhodnutím vodoprávního úřadu limitována. Při jejím dosažení je nezbytné množství čerpané vody výrazně omezit, což má negativní dopad na efektivitu výroby vody z celé oblasti.

O stav jímacích vrtů a čerpacích zařízení je nezbytné řádně pečovat. Důležité je kromě sledování pohybu hladiny podzemní vody v návaznosti na čerpané množství i udržovat tato zařízení v bezvadném stavebně-technickém stavu. Přibližně jedenkrát za pět až deset let je nutné provést vizuální kontrolu a tzv. regeneraci, jejíž výsledkem by mělo být navrácení technických parametrů na původní hodnoty.

Naše společnost začala v minulém roce připravovat postupnou regeneraci jímacích vrtů ve zdrojové oblasti Litá. Jedná se o vrty LT-1, LT-01a, LT-2, LT-02, V-2, LT-3, LT-4, LT-6, LT-8a a LT-9a. Přípravu projekčních prací jsme zadali odborné hydrogeologické společnosti OHGS s.r.o. z Ústí nad Orlicí, realizační regenerační práce pak prováděla společnost Lidařík, s.r.o., z Brna. Regenerace byla provedena v termínu od 4. 4. 2016 do 27. 5. 2016.

Práce byly u každého vrtu zahájeny kamerovou prohlídkou. Ta sloužila pro zjištění aktuálního stavu vrtu, který poté bylo možno porovnat se stavem po ukončení

Mechanická čistící hlavice

regenerace. Pokud byla při této prohlídce zjištěna překážka v průchodnosti, došlo k jejímu odstranění před vlastním čištěním. Následně byla zahájena samotná regenerace zapuštěním regenerační soupravy do vrtu s gumovou manžetou na čištění stěn výstroje vrtu. Postupným mechanickým čištěním a tlakovými rázy z kompresoru bylo pomalu postupováno ke dnu. Při každé změně průměru výstroje byla regenerační souprava z vrtu vytažena a upravena na patřičný profil. Na dně nashromážděné uvolněné sedimenty

a inkrustace byly odtěženy za pomoci čerpání vzduchem. Po dokončení mechanické regenerace byl do vrtu aplikován preparát Carela Bio Plus Forte, což je prostředek obsahující aktivní kyslík, který rozpouští a uvolňuje všechny druhy usazenin organického i anorganického původu včetně železa, manganu, vápníku a mikrobiologického znečištění. Po aplikaci chemické regenerace bylo zopakováno mechanické čištění v roztoku chemického preparátu. Po dosažení dna vrtu byla regenerační sou-

prava vytažena, demontován gumový čistící prstenec a znovu odsán kal ze dna. Následně byl vrt odčerpáván tak dlouho, dokud se chemické vlastnosti vody neshodovaly s vlastnostmi před regenerací. Na závěr byla provedena kontrolní kamerová prohlídka stavu výstroje vrtu a zaměřena konečná hloubka dna po čištění. Před samotným uvedením vrtu do provozu provedl provozovatel kontrolní rozbory odebírané vody. Až po vyhodnocení rozborů a odsouhlasení kvality vody bylo povoleno jímací vrt

opět připojit na veřejný vodovod. Vyhodnocení regeneračních prací a stavů jednotlivých vrtů pro nás provedl hydrogeolog, který též dohlížel na regenerační práce již v jejich průběhu.

Vzhledem ke skutečnosti, že za celou dobu od výstavby vrtů nebyl nikdy proveden tak důkladný průzkum, dostalo se nám nyní množství nahlédnout na technický stav jednoho ze „srdcí“ Vodárenské soustavy východní Čechy. V závěrečné zprávě odborný hydrogeolog vyhodnotil stav každého vrtu samostatně a zároveň zpracoval návrh nápravných opatření. V závislosti na stavu jednotlivých vrtů se jedná například o návrh provedení nového vstrojení vrtu, nebo o vyvrtání vrtu nového v ochranném pásmu I. stupně, či jen o pravidelnou kamerovou prohlídku jednou za pět let. Posledně jmenované opatření je navrženo zejména u vrtů, které jsou v dobré kondici.

Naše společnost si je vědoma důležitosti podzemních zdrojů pitné vody a péče o ně. Z tohoto důvodu budeme v nejbližších letech do obnovy jímacích vrtů na základě navržených nápravných opatření investovat částky v řádech milionů korun, abychom tato zařízení udrželi v bezvadném technickém stavu.

Ing. Lukáš Netušil,

vedoucí oddělení investiční výstavby

Vrt V2, průběh čištění

§ Vodovodní a kanalizační přípojky, jejich vlastnictví a hospodaření s nimi

V zájmu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací, jakož i odběratelů služby spojené s dodávkou vody a s odváděním odpadních vod, je nejen zajištění kvality dodávky vody a odvádění odpadních vod, ale současně i dobrý stav stávajících vodovodních a kanalizačních přípojek.

Vzájemný vztah mezi vodárenskými společnostmi a odběrateli se řídí obecně závaznými právními předpisy, zejména **zákonem č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, zákonem č. 254/2001 Sb. o vodách, zákonem č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a jeho prováděcí vyhláškou č. 428/2001 Sb.** Vodovodní a kanalizační přípojky nejsou vodními díly. Rovněž nejsou právní součástí vodovodů nebo kanalizací, nýbrž součástí připojené nemovitosti. Od 1. 1. 2002 se vodovodní a kanalizační přípojky již nedělí na veřejnou a domovní část.

Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (**stavební zákon**) v § 96, odst. 2, písm. a) a 103, odst. 1, písm. e) uvádí, že k zřízení vodovodních a kanalizačních přípojek se nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení, nýbrž je vyžadován pouze **územní souhlas**.

Současná platná právní úprava daná **zákonem o vodovodech a kanalizacích** ve věci vodovodních a kanalizačních přípojek uvádí:

§ 3, odst. 1 - „Vodovodní přípojka je samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od odbočení z vodovodního řadu k vodoměru, není-li vodoměr, pak k vnitřnímu uzávěru připojeného pozemku nebo stavby. Odbočení s uzávěrem je součástí vodovodu. Vodovodní přípojka není vodním dílem“.

§ 3, odst. 2 - „Kanalizační přípojka je samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvedení pozemku k zaústění do stokové sítě. Kanalizační přípojka není vodním dílem“.

§ 3, odst. 3 - „Vlastníkem vodovodní přípojky nebo kanalizační přípojky, popřípadě jejích částí zřízených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci, neprokáže-li se opak“.

§ 3, odst. 6 - „Vodovodní přípojku a kanalizační přípojku pořizuje na své náklady odběratel, není-li dohodnuto jinak; vlastníkem přípojky je osoba, která na své náklady přípojku pořídila“.

§ 3, odst. 7 - „Opravy a údržbu kanalizačních přípojek uložených na pozemcích, které tvoří veřejné prostranství, zajišťuje provozovatel ze svých provozních nákladů“.

§ 3, odst. 8 - „Obecní úřad může v přenesené působnosti rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají, nebo mohou vznikat, odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné“.

§ 8 odst. 5 - „Vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, je povinen umožnit připojení na vodovod nebo kanalizaci a dodávat pitnou vodu nebo odvádět odpadní vody a čistit odpadní vody, pokud to umožňují kapacitní a technické možnosti těchto připojení. Připojení vodovodní nebo kanalizační přípojky a uzavření smlouvy o dodávce pitné vody nebo odvádění a čištění odpadních vod nesmí být podmiňovány vyžadováním finančních nebo jiných plnění. Náklady na realizaci vodovodní přípojky na vodovod nebo kanalizační přípojky na kanalizaci hradí osoba, které je umožněno připojení. Materiál na odbočení přípojek a uzávěr vodovodní přípojky hradí vlastník vodovodu nebo kanalizace“.

§ 18, odst. 3 - „V případě, že je kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod, není dovoleno vypouštět do této kanalizace odpadní vody přes septiky a čistírny odpadních vod, pokud se nejedná o čistírny odpadních vod k odstranění znečištění,

které převyšují limity znečištění uvedené kanalizačním řádem“.

Ustanovení § 3 odstavec 3 zákona o vodovodech a kanalizacích se týká stávajících vodovodních nebo kanalizačních přípojek, zřízených před účinností zákona o vodovodech a kanalizacích, tj. **do 31. 12. 2001**, a znamená, že **vlastníkem vodovodní nebo kanalizační přípojky nebo její části je vlastník připojené nemovitosti** (vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci). Vlastnictví jiné osoby je nutno prokázat jen písemným dokladem (např. zápisem, protokolem, smlouvou o převodu atd.). Ustanovení § 3 odstavec 6 zákona o vodovodech a kanalizacích se týká vodovodních nebo kanalizačních přípojek zřízených po účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích, což znamená, že **vlastníkem vodovodní nebo kanalizační přípojky zřízené po 1. 1. 2002 je ten, kdo ji zaplatil**.

V souladu s právním řádem ČR je dána všeobecná **povinnost všem osobám zabezpečit odvádění a čištění nebo jiné zneškodňování odpadních vod**. Právo-moc k povinnosti připojení se na kanalizaci je především zdůrazněna v ustanovení § 3, odst. 8 zák. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu umožňující **obecnímu úřadu uložit rozhodnutím vlastní-kům stavebních pozemků a staveb připojit se na kanalizaci je-li to technicky možné**. Povinnost se ukládá individuálním správním aktem, tzn., že rozhodnutí se vydává ve správním řízení pro každé připojení zvlášť (§ 109, odst. 3, zák. o obcích).

Obecně závazné právní předpisy stanovují povinnost vlastníků vodovodních nebo kanalizačních přípojek hospodařit s tímto majetkem s péčí řádného hospodáře, udržovat ho v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, životního prostředí, či jiného majetku a jiných chráněných zájmů. U vodovodních nebo kanalizačních přípojek naplní této obecné zásady právního řádu je, že by tento majetek měl pořizovat a starat se o něj jeho vlastník. Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 3, odstavec 7

upravuje skutečnost, že **realizace oprav a údržby vodovodních nebo kanalizačních přípojek uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství** /§ 34 zák. 128/2000 Sb. o obcích - „veřejným prostranstvím se rozumí všechna náměstí, ulice, tržišťe, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru“/ **zajišťuje provozovatel** vodovodu nebo kanalizace ze svých provozních nákladů. Opravou vodovodní nebo kanalizační přípojky je odstranění částečného fyzického opotřebení nebo poškození zařízení za účelem uvedení do původního nebo jinak provozuschopného stavu, pokud nedojde k technickému zhodnocení. **Technické zhodnocení (rekonstrukci) hradí ze svých prostředků vlastníci vodovodní nebo kanalizační přípojky.**

K zajištění plné funkčnosti vodovodních nebo kanalizačních přípojek je nutná znalost jejich stavebnětechnického stavu. Problematiku vodovodních a kanalizačních přípojek v souvislosti s rozvojem, výstavbou a provozováním vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu nelze podceňovat. Často se stává, že četnost obnovy u vodovodních nebo kanalizačních přípojek je nižší než u vodovodních řadů nebo kanalizačních stok. Výjimečné nejsou ani případy, kdy se obnovují veřejné sítě, zatímco přípojky z důvodu nečinnosti jejich vlastníků zůstávají nedotčeny. Přitom je prokazatelné, že životnost vodovodních řadů a kanalizačních stok je delší než životnost samotných přípojek. Je nutné, aby byl důsledně řízen systém kontroly stavu přípojek, neboť zjištěný havarijný stav tohoto zařízení opravňuje provozovatele omezit nebo přerušit dodávku vody nebo odvádění odpadních vod ve smyslu ustanovení § 9, odst. 6, písm. e) zákona o vodovodech a kanalizacích.

JUDr. Josef Nepovím,
konzultant v právní
problematice vodárenství

Jak se tvoří vodné a stočné a kdo o něm rozhoduje?

Až do devadesátých let minulého století se otázka ceny vody neřešila. Pozornost byla převážně soustředěna na množství a kvalitu vodních zdrojů. Cenová regulace neexistovala, protože cena vody byla zanedbatelná. 0,80 Kč/m³ vodné a stočné pro obyvatelstvo a 6,05 Kč/m³ pro socialistické organizace. Náklady byly dotovány státem. Nebylo tedy co regulovat.

Vodné a stočné je v České republice od roku 1994 regulováno. Důvodem je skutečnost, že i když zde existuje tisíce vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací, každý z nich dodává pitnou a čistí odpadní vodu na ojedinelém území v nedokonalém konkurenčním prostředí. Pro svůj provoz potřebují infrastrukturu, jejíž pořizovací cena je velmi vysoká (vodní zdroje, čerpací stanice, přírodní a zásobní vodovodní řady, vodojemy, úpravní vody, kanalizační stoky, čistírny odpadních vod) a není možné ji budovat v jedné lokalitě multiplicitně. Dodavatel těchto služeb má v daném území tzv. přirozený monopol.

Základním nástrojem pro vymezení práv a povinností právnických osob a pravomoc správních orgánů při uplatňování cen je zákon č. 526/1990 Sb., o cenách v platném znění, přičemž kromě jiného se zabývá i jejich regulací. Zavedl tzv. úředně stanovené ceny, věcně usměrňované ceny a cenové moratorium. Seznam zboží s regulovanými cenami vydává každoročně Ministerstvo financí ve svém výměru, uvedeném v cenovém věstníku.

Dodávka pitné vody a odvádění vod odpadních je dle cenového věstníku zbožím, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny. Do ceny lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přičemž tento předpis specifikuje druh nákladů, které za ekonomicky oprávněné považovat nelze. Kromě toho stanovuje i pravidla pro výpočet výše přiměřeného zisku, který je možné do ceny zboží zahrnout. Cenovou kontrolu nad dodržováním podmínek zákona o cenách a cenového věstníku Ministerstva financí provádí Finanční úřad nebo Finanční ředitelství. Případné porušení pravidel je považováno za správní de-

likt s pokutou ve výši jedno až pětinásobku nepřiměřeného majetkového prospěchu.

O výši vodného a stočného rozhoduje představenstvo naší společnosti. Je nezbytné, aby z příjmu za tyto služby byla zajištěna trvalá obnova a provozuschopnost vodárenského majetku. Meziroční nárůst cen může být pouze o inflaci s výjimkou případů, uvedených ve smlouvě o nájmu a provozování vodárenské infrastruktury, kterou naše společnost uzavřela s Královéhradeckou provozní, a.s., dne 22. 6. 2005. Jedná se o tyto výjimky:

- v případě změn rozsahu, skladby a technickoekonomických parametrů vodovodů a kanalizací za předpokladu, že současně dojde ke změně výše odpisů tohoto majetku nad rámec inflace,
- v případě důležitých změn provozních zařízení a technologických postupů úpravy pitné vody a čištění odpadních

vod a náklady vyvolané těmito změnami překročí inflaci,

- v případě změny daní a zákonných poplatků,

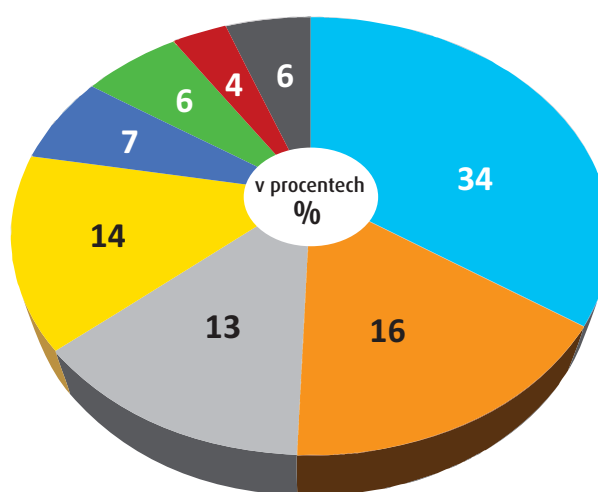
- v případě, že vstoupí v platnost nové předpisy nebo zákonné povinnosti v oboru vodárenství.

V následujícím grafu je přehledně znázorněno, jaké náklady Královéhradecké provozní, a.s., jsou zahrnuty do vodného a stočného. Největší položkou je nájemné za pronájem vodárenské infrastruktury, kterou naše společnost používá jako zdroj pro obnovu, modernizaci a rekonstrukce svého majetku (34 %).

Další částí jsou náklady na opravy a udržování vodovodů a kanalizací (16 %). Na třetím místě je výrobní a správní režie (14 %) a DPH (13 %). Zbylou část nákladů tvoří materiál, energie, poplatky za čerpání podzemní a povrchové vody a přímé mzdy. Hrubý zisk tvoří 6 % ceny.

Zajímavý pohled na popisovanou problematiku přináší informace o rozdělení vý-

Struktura nákladů na vodné a stočné

- Nájemné 34 %
- Opravy infrastruktur. majetku 16 %
- DPH 13 %
- Výrobní režie a správní 14 %
- Materiál 7 %
- Hrubý zisk 6 %
- Energie 4 %
- Ostatní náklady 6 %

nosů z vodného a stočného mezi konečné příjemce, tedy kde nakonec peníze z této služby skončí. Nezasvěcený člověk by se mohl mylně domnívat, že provozovatel vybrané finanční prostředky použije pouze na pokrytí svých nákladů a zisku. Skutečnost je však jiná. Pro zjednodušení si představme případ, že provozovatel Královéhradecká provozní, a.s., obdrží od zákazníka, kterým je tříčlenná domácnost, za vodné a stočné za rok 10 000 Kč. S těmito penězi pak naloží následujícím způsobem:

- 3 400 Kč zaplatí naší společnosti za pronájem vodovodů a kanalizací. Tyto prostředky jsou následně použity přímo na obnovu, rekonstrukce a modernizaci vodárenské infrastruktury,
- 2 300 Kč obdrží Česká republika. Jedná se o platby DPH, daně z příjmu právnických osob, daň z příjmu ze závislé činnosti, sociální a zdravotní pojištění, poplatky za čerpání podzemní a povrchové vody a vypouštění odpadních vod,
- 100 Kč obdrží Královéhradecký kraj za odběr podzemní vody. Celková roční suma činí 6 milionů korun a Kraj by ji měl použít na financování vodohospodářských potřeb,
- 3 700 Kč, tedy 37 % z vybraných peněz si ponechá provozovatel, přičemž z této částky hradí veškeré havarijní a plánované opravy vodovodů, kanalizací a své mobilní techniky včetně jejich údržby, mzdy svým zaměstnancům, materiál nezbytný pro provoz, veškeré energie, výrobní a správní režii.

- 500 Kč tvoří zisk po zdanění provozovatele, přičemž ten je dělen dle velikosti vlastnických podílů mezi firmy Veolia, a.s. a Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., 333 Kč (66 %) z této částky přísluší Veolii a 167 Kč (34 %) naší společnosti.

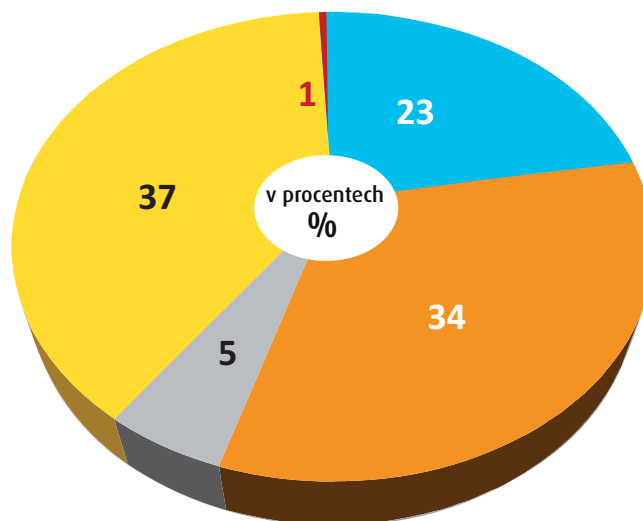
Na následujícím obrázku je přehledně znázorněna výše popsaná situace: Společnost od roku 2008 používá tzv. dvousložkovou formu vodného a stočného. Ta jednak obsahuje složku, která je součinem jednotkové ceny a měřeného množství

odebrané vody nebo vypouštěných odpadních vod a současně pevnou složku, stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru. Tento způsob zajistí spravedlivější přístup k jednotlivým odběratelům s ohledem na množství jimi odebrané pitné vody nebo vypuštěné vody odpadní.

Ing. Pavel Loskot,
technicko – provozní náměstek

Ing. Ilona Válková,
ekonomická náměstkyně

Koneční příjemci peněz z vodného a stočného

■ Stát 23 %
 ■ VAK 34 %
 ■ zisk KHP po zdanění 5 %
■ KHP na svůj provoz 37 %
 ■ Kraj 1 %

Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.

– vlastnická společnost

pokračování článku ze str. 1

Společnost působí zejména na území okresu Hradec Králové a zasahuje i do okrajových částí okresů Rychnov nad Kněžnou, Pardubice, Náchod, Kolín, Nymburk, Jičín a Trutnov.

Vlastnická struktura:

99,5 % 111 obcí s akciemi na jméno s omezenou převoditelností
0,5 % drobní akcionáři s akciemi na jméno

Statutární orgány:

Představenstvo	5 členů - z toho obce 4 zástupci
Dozorčí rada	6 členů - z toho obce 6 zástupců
Počet zaměstnanců:	17

Činnost Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.

- správa vodovodů a kanalizací
- investiční činnost = příprava a realizace obnovy stávajících vodovodů a kanalizací
- zajišťování rozvoje vodovodů a kanalizací vyplývajících ze zákona o vodách
- kontrola činnosti provozovatele (jeho zákonné a smluvní povinnosti)
- rozhodování o ceně vodného a stočného

*Sídlo společnosti
Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.
a Královéhradecká provozní, a.s.*

Královéhradecká provozní, a.s.

– provozní společnost

Společnost Královéhradecká provozní, a.s., je vodárenskou společností, jejíž převažující činností je provozování vodovodů a kanalizací.

Vlastnická struktura:

66 % Veolia Voda S.A.
34 % Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s.

Statutární orgány:

Představenstvo	Veolia - 6 zástupců VAK HK - 3 zástupci
Dozorčí rada	Veolia - 1 zástupce VAK HK - 5 zástupců Zaměstnanci KHP - 3 zástupci

Počet zaměstnanců 205

Činnost Královéhradecká provozní, a.s.

Společnost provozuje převážně vodárenskou infrastrukturu, kterou tvoří majetek pronajatý společností Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. Součástí provozu vodárenské infrastruktury je zajištění obsluhy, údržby a provádění oprav zařízení. Vedle provozu vodárenské infrastruktury provádí Královéhradecká provozní, a.s., další činnosti. Jedná se především o prodej vodárenského materiálu, stavební výrobu, čištění a monitoring kanalizace, poradenství v oblasti pitných a odpadních vod a činnost laboratoře pitných vod.

Základní údaje o provozovaném majetku:

Počet zásobovaných obyvatel	163 704
Voda k realizaci	8 426 000 m ³
Počet úpraven vod	7
Počet vodojemů	30
Délka vodovodní sítě	1 336 km
Počet obyvatel napojených na kanalizaci	125 198
Počet komunálních čistíren odpadních vod	13
Počet kanalizačních čerpacích stanic	90
Délka kanalizace	538 km
Množství vyčištěné odpadní vody	13 845 000 m ³

Verzi v elektronické podobě naleznete také na www.vakhk.cz